

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. LAPKRIČIO 7 D.
NUTARIMO NR. 1338 „DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ
ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE LĖŠŲ ADMINISTRATORIAUS
PASKYRIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LĖŠŲ, SURINKTŲ ĮGYVENDINANT REGLAMENTĄ (ES) 2022/1854,
ADMINISTRAVIMO, ŠIO REGLAMENTO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ IR JŲ
FINANSAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP-23-93, TAP-23-94)(TAIS NR. 23-784(2), 23-1323)**

Nr.

Vilnius

Įvertinę Projektų ir kartu su jais pateiktų dokumentų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimo Nr. 1338 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administratoriaus paskyrimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas Nr. 1):

1. Atkreiptinas dėmesys, kad teisinis pagrindas Projektu Nr. 1 keičiamoje Vyriausybės nutarimo preambulėje yra tikslintinas, nes juo Vyriausybei nesuteikiamos teisės ir (ar) pareigos skirti lėšų administratorių. Siūlytina pateikti nuorodą į aktualų Elektros energetikos įstatymo straipsnį – 6 straipsnio 2 dalies 2 punktą – ir atsisakyti nuorodos į 74 straipsnio 3 dalį. Papildomai pažymėtina, kad pateikta nuoroda į Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 punktą yra netinkama, atkartojanti įstatyminį pagrindą, todėl siūlytina ją keisti nuoroda į Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3.5 papunktį, kuriame nurodyta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus (toliau – administratorius) sąvoka ir įtvirtinta Vyriausybės kompetencija nutarimu paskirti administratorių.

2. Laikantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 207.1 papunkčio reikalavimų, lyginamajame variante tikslintinas žodžių „Projekto lyginamasis variantas“ išdėstymas.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lėšų, surinktų įgyvendinant Reglamentą (ES) 2022/1854, administravimo, šio reglamento įgyvendinimo priemonių ir jų finansavimo aprašo patvirtinimo“ projekto (toliau – Projektas Nr. 2):

3. Projektu Nr. 2 tvirtinamo Lėšų, surinktų įgyvendinant Reglamentą (ES) 2022/1854, administravimo, šio reglamento įgyvendinimo priemonių ir jų finansavimo aprašo (toliau – Aprašas) 1 punktą pildytinas, remiantis Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ (toliau – Įstatymas) 16 straipsnio 1 ir 3 dalimis, nurodant, kad Aprašas nustato ne tik lėšų administravimo sąnaudų kontrolės tvarką, bet taip pat ir *lėšų panaudojimo* kontrolės sąlygas, atitinkamai pildant ir kitas Aprašo nuostatas būtinu reguliavimu.

4. Aprašo 1 punkte pateikiamas trumpinys, kas yra vadinama Aprašu. Atkreiptinas dėmesys, kad šiame punkte nurodytas Aprašo pavadinimas neatitinka Vyriausybės nutarime pateikto pavadinimo. Pažymėtina, kad nuorodą į Europos Sąjungos teisės aktą, nurodant teisės akto oficialų pavadinimą ir, jeigu reikia, trumpinį, reikėtų pateikti vėliau šiame punkte, laikantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 8 ir 17 punktų reikalavimų (atitinkamai tikslinant ir kitus Aprašo punktus, pvz., 2 punktą, V skyriaus pavadinimą).

5. Aprašo 2 punkte nustatoma, kad jis taikomas Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnyje nustatytais *sąlygomis ir tvarka* Vyriausybės paskirtam administratoriui. Pažymėtina, kad administratoriaus paskyrimo sąlygos nustatytos minimo įstatymo 74 straipsnio 8 dalyje, o paskyrimo tvarka – šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punkte. Atsižvelgiant į tai, ši nuostata tikslintina.

6. Atsižvelgiant į Aprašo 3 punktą, Reglamento (ES) 2022/1854 2 straipsnio 9 punkte nustatytą „*pajamų perviršio*“ sąvokos apibrėžimą, tikslintinas Aprašo II skyriaus pavadinimas, jame visur vartojant sąvoką „*pajamų perviršis*“ (ne „rinkos pajamų perviršis“). Šiuo aspektu tikslintinas ir Aprašo III skyriaus pavadinimas bei 14–16 punktai.

7. Pažymėtina, kad Aprašo II skyrius iš esmės skirtas tik pateikti nuorodas į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) tvirtinamą Rinkos pajamų nustatymo ir pajamų perviršio skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika), kuri yra žemesnės teisinės galios teisės aktas. Remiantis Įstatymo 12 straipsnyje įtvirtintu teisiniu reguliavimu, teisėkūros nuoseklumo, sistemiškumo ir ekonomiškumo principais, atsižvelgiant į Rekomendacijų 9 ir 77 punktus, siūlytina patikslinti II skyriuje dėstomas nuostatas, atsisakant perteklinių (pasikartojančių) nuostatų, kurios jau įtvirtintos arba Įstatyme, arba Metodikoje. Tikslinant, be kita ko, būtina atkreipti dėmesį į:

7.1. Neaišku, kuo remiantis nustatytas terminas Aprašo 4 punkte. Atsižvelgiant į Projektą pateikimo Vyriausybei terminą (2023 m. vasario 1 d.), nustatytas terminas gali būti objektyviai neįgyvendinamas. Siūlytina patikslinti punktą šiuo aspektu.

7.2. Aprašo 7 punkto (taip pat Aprašo 12 punkto) nuostatos, kuriomis nustatomas reguliavimas, skirtas Tarybai, yra ne šio Aprašo, o Metodikos reguliavimo objektas. Šiuo aspektu įvertintinas ir Aprašo 16 punktas.

7.3. Aprašo 8 punkto antrasis sakinyss, atsižvelgiant į Aprašo 10, 12 ir 13 punktų reguliavimą yra perteklinis, todėl jo atsisakytina. Be to, šiame punkte visur nuosekliai vartotina sąvoka „pajamų perviršio *mokėjimo* subjektai“ (šiuo aspektu tikslintinas ir Aprašo 28.1 papunktis ir 29 punktas).

7.4. Aprašo 11 ir 12 punktai tikslintini, atsižvelgiant į Įstatymo 12 straipsnio 7 dalyje nustatytą administratoriaus kompetenciją, vietoje žodžių „*pagrįstumo ir teisingumo*“ įrašant „*teisingumo ir (ar) patikimumo*“.

7.5. Siekiant teisinio aiškumo, Aprašo 13 punktas pildytinas pasekmėmis, kurios atsiranda administratoriui pakoregavus išrašytus mokėjimo pranešimus.

8. Pažymėtina, kad Aprašo 14 ir 15 punktuose pateikiama formuluotė „Vyriausybės įgaliota institucija“ neatitinka Įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatų, kur nurodyta, kad „*Lietuvos Respublikos Vyriausybė su pagrindine eksportuojančia valstybe nare turi sudaryti susitarimą dėl tinkamo pajamų perviršio pasidalijimo (toliau – solidarumo susitarimas)*“. Kadangi Įstatymas nenumato galimybės perduoti (įgalioti) šį veiksmažodį atlikti kitai institucijai, būtina patikslinti minėtus (taip pat ir Aprašo 2 punktą) punktus.

9. Pažymėtina, kad Aprašo 17 punkto nuostatos nesuderintos su 20 punkto (iš dalies ir 22 punkto) nuostatomis bei neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto reguliavimo. Jeigu administratorius sudaro duomenų teikimo sutartį su Valstybine mokesčių inspekcija, pagal kurią jis gauna visą reikiamą informaciją, subjektams neturėtų būti numatoma pareiga teikti pelno mokesčio deklaracijas patiems. Siūlytina patikslinti 17 punkto nuostatas, taip pat siūlytina atsisakyti perteklinės Aprašo 17.3 papunkčio nuostatos „*lėšų administratoriaus nustatytą ir jo interneto svetainėje skelbiamą*“, atsižvelgiant į šio punkto pirmosios pastraipos turinį.

10. Siekiant teisinio aiškumo bei tikrumo, Aprašo 21 punktas tikslintinas, nurodant, kada administratorius solidarumo įnašo subjektams turi pateikti solidarumo įnašo mokėjimo pranešimą.

11. Trūksta teisinio aiškumo, kaip bus įgyvendinama Reglamento nuostata dėl 2022 m. ir (arba) 2023 m. įkurtų įmonių trumpesnių finansinių metų, arba verslo restruktūrizavimo ar susijungimų atveju, jeigu pagal Aprašo 22 punktą solidarumo įnašo skaičiavimui remiamasi informacija dėl apmokestinamojo pelno nuo 2018 metų. Siūlytina patikslinti Projektą Nr. 2 arba pateikti argumentus teikime. Be to, siūlytina papildomai įvertinti, ar remiantis Aprašo 13 punkto analogija bei siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, administratorius, nustatęs solidarumo įnašo subjekto sumokėto solidarumo įnašo nepriemoką, neturėtų šiam subjektui pateikti pakoreguoto mokėjimo pranešimo.

12. Aprašo 23 punkte pateikiama formuluotė „*teikia Vyriausybei pasiūlymus*“, o 24 punkte – „*Vyriausybė priima nutarimą*“. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo prasme, *visi asmenys ar asmenų grupės* gali teikti pasiūlymus dėl rengiamo teisės akto projekto, tačiau ministerija yra teisėkūroje dalyvaujantis subjektas, kuris *rengia teisės aktų projektus*, todėl 23 punkte vartojamą formuluotę siūlytina patikslinti.

13. Aprašo 25 punktas tikslintinas, pateikiant korektišką nuorodą į Aprašo 24 punktą bei tikslinant redakciniu aspektu, vietoje „*lėšų sumas asmens*“ įrašant „*lėšų sumas į asmens*“.

14. Pažymėtina, kad Aprašo 27 punkte pateikiama formuluotė „*nerizikingas finansines priemones*“ yra neaiški, nes nėra aptartas jos turinys ar nurodomi teisės aktai, kuriuose pateikiamas šios sąvokos apibrėžimas. Siūlytina patikslinti arba atsisakyti šios formuluotės.

15. Siūlytina pateikti pagrindimą, kuriame Aprašo 3 punkte nurodytame teisės akte yra apibrėžta sąvoka „*skubios intervencijos lėšos*“, vartojama Aprašo 33 punkte. Jei šiuose teisės aktuose minėta sąvoka neapibrėžta, siekiant teisinio aiškumo, Aprašo 33 punktas tikslintinas.

16. Siekiant teisinio aiškumo, Aprašo 34 punkte visur nuosekliai vartotina „*lėšų administravimo sąnaudų*“ sąvoka, nurodyta Aprašo VII skyriaus pavadinime. Be to, šis punktas pildytinas, nurodant, kada administratorius savo interneto svetainėje skelbia duomenis apie lėšų administravimo sąnaudas. Taip pat šio punkto pirmasis sakinyss performuluotinas, nustatant ne

pareigą rengti finansinių ataskaitų rinkinį (tokią pareigą nustato kiti teisės aktai), bet rengiant finansinių ataskaitų rinkinį tai reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, jame išskirti lėšų administravimo sąnaudas.

17. Siūlytina papildomai įvertinti, ar Aprašo 35 punkte vartojama formuluotė „*skirtumas (neatitiktis)*“ yra vartojama tinkamai, nes įprastai skirtumas gali būti *teigiamas* arba *neigiamas*, o *neatitiktis* plačiąja prasme suprantama kaip *nustatytų reikalavimų neatitikimas*.

18. Aprašo 36 punkto nuostata, kuria nurodoma Tarybos funkcija atlikti *lėšų administravimo priežiūrą*, tikslintinas atsižvelgiant į Įstatymo 4 ir 16 straipsniuose jai nustatytą kompetenciją.

Bendros pastabos Projektams:

19. Teikime nurodyta, kad, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Tokia nuostata laikytina ydinga teisėkūros atžvilgiu. Pažymėtina, kad Įstatymui nebuvo atliktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, todėl, Projektams įgyvendinant jo nuostatas ir siūlant reglamentuoti naujus, iki tol nereglamentuotus teisinius santykius, nustatyti naujas taisykles asmenims, dalyvaujantiems lėšų surinkimo ir administravimo procese, būtina, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsniu, atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą ir pažymoje pateikti vertinimo rezultatus.

20. Teikime nurodyta, kad pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, įvertinimas pateikiamas derinimo pažymoje. Pažymėtina, kad trūksta informacijos, kaip buvo atsižvelgta (nes derinimo pažymoje nepateikiami argumentai) į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2023 m. sausio 27 d. rašto 2 pastabą, Teisingumo ministerijos 2023 m. sausio 27 d. rašto 6 ir 7 pastabas, Tarybos 2023 m. sausio 27 d. rašto 2 pastabą ir kitas suinteresuotųjų institucijų pastabas. Siūlytina papildomai įvertinti visas gautas pastabas Projektams, ir, jeigu šios pastabos buvo suderintos darbo tvarka, apie tai informaciją pateikti teikime, jeigu nesuderintos – įtraukti jas į derinimo pažymą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 34 punkto reikalavimus.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė

Renata Adomaitytė-Šliogerienė, tel.nr. 8 52 098843, el.p. renata.adomaityte-sliogeriene@lrv.lt

Ieva Peciukonienė, tel.nr. 8 52 098607, el.p. ieva.peciukoniene@lrv.lt